

THE ONLY SLOVENIAN DAILY BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO THE BEST MEDIUM TO REACH 180.000 SLOVENIANS IN U. S. CANADA AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR WHICH IT STANDS: ONE NATION INDIVISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE FOR ALL."

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

VOLUME IV.—LETO IV.

CLEVELAND, O. PONDELJEK (MONDAY) MARCH 25th 1921

Št. 72 (No.)

Single Copy 3c.

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c.

KOMUNISTIČNI NEMIRI V NEMČIJI SE NADALJUJEJO.

DO SPOPADA MED KOMUNISTI IN POLICIJO JE PRIŠLO TUDI V BERLINU. BOJI PO CENTRALNI NEMČIJI SE NADALJUJEJO.

LONDON, 27. marca. — Neka berlinska brzojavka pravi, da je danes prišlo do spopada med komunisti in policijo tudi v Berlinu, in sicer na Petersburger Platz-u. Glasom poročila je policija enkrat ustrelila na množico in ubila dva in jih več ranila. V soboto so si komunisti prizadevali razstreliti železniški most blizu Charlottenbourg mostu, toda razdejali so samo par podstavkov.

HALLE, Nemčija, 27. marca. — Komunisti so nočjo napadli poslopje lista 'Hallesche Zeitung', ki je organ pan-germanske stranke. V notranjščino je bila vržena ena ročna granata, pri čemur sta bili ranjeni dve osebi.

MANSFELD, Nemčija, 27. marca. — Sinoči je bilo mesto Mansfeld zasedeno od varnostne policije. Isto časa je policija zasedla tudi mesta Helbra, Kloster in Hettstadt. Do edinega streljanja pri tem je prišlo, ko so policisti začeli streljati za umikajočimi komunisti. Policija je zajela 24 ujetnikov.

BERLIN, 27. marca. — Komunistične skupine v mestu Halle so se zabarikadirale v Luena tovarni v bližini mesta. Tamkaj so komunisti, katerih je okrog 2.000, v položaju obleganega mesta. Primanjkuje jim hrane in pošiljajo male čete v bližnje vasi, da dobijo hrane.

V ruhrskem okrožju so izvrševalni uradniki rudarskih in drugih strokovnih organizacij posvarili delavce, da se vzdržijo štrajka, ker so menja, da komunisti ravnaajo po naročilih iz Moskve.

Tudi vladni krogi v Berlinu so prepričani, da so komunistični upori po Nemčiji posledica ruske propagande, katere namen je uvesti v Nemčiji sovjetsko obliko vlade.

BERLIN, 26. marca. Rdeči val, ki grozi poplaviti vso Nemčijo s civilno vojno, je bil danes po nekaterih okrajih samo začasno ustavljen. Po vseh strateških krajih so pripravljene oklopni avtomobili, da odhitijo, ako bi prišlo pogočilo o ponovnih izbruhih. V Berlinu so nastavljeni velikanski žarniki, ki vso noč mečejo luč so onih okrajih mesta, kjer je znano, da komunisti najbolj živahno agitirajo. Komunisti odprto grozijo, da bodo napravili krvavo Veliko noč.

Kot se poroča, je položaj v Eislebenu negotov. Komunisti se pripravljajo za protinapad, da popravijo izgube, katere so doživeli v večerašnjih bojih s komunisti. Sinočnja bitka je prinesla smrt dvajsetim komunistom in enemu policistu. Komunisti so v prvem napadu na mestno hišo isto zasedli, potem pa so bili izgnani. Komunisti si sedaj prizadevajo, da uresničijo generalni štrajk. Dosedaj štrajk še ni navzel splošnega značaja, akoravno je na tisoče delavcev brez dela po raznih delih države, posebno po velikih mestih.

"Die Rote Fahne," organ nemške komunistične stranke, še vedno izhaja, toda pričakuje se, da ga vlada vsak čas zatere.

Danes je v Berlinu množica, sestojeca iz približno 400 komunistov, napravila pohod na tukajšnje plinarno, da nagovorijo delavce, da prenehajo z delom, toda policija je komuniste razgnala.

Kot se poroča, se generalni štrajk širi posebno po industrijskih mestih kot Muenster, Bitterfeld in Remscheid. Položaj je baje nadvse resen v Luena, kjer je uspeh sedaj na strani komunistov, sedaj na strani policije. Komunisti izpreminjajo tovarne v pravcate trdnjave in so uvedli sistem obveznega rekrutiranja.

Iz Hamburga se tudi poroča, da se je položaj zopet poslabšal. Komunistično gibanje se je pričelo širiti tudi po okrajih izven mesta. V enem izmed predmestij so se komunisti polastili tovarne, v kateri se izdeluje dinamit. Iz ruhrskega okrožja se poroča, da komunisti širijo propagando potom zrakoplovov. Tudi v Essenu so izbruhili delni štrajki med premogarji in delavci Kruppovih tovarov.

Halle, 26. marca. — Komunisti v Mansfeldu in Eislebenu so pričeli dobivati ojačenja izven mesta. Oboroženi delavci iz Halle jim prihajajo na pomoč. Kot se izjavlja, je namen komunistov policijo v Eislebenu docela obkoliti.

Ženske za svetovno razoroženje.

Washington, 27. marca. — Tukaj se je danes vršilo zborovanje, katerega so sklicale razne ženske organizacije, na katerem je bila sprejeta resolucija, v kateri se pozivlje predsednika Hardinga, da skliče konferenco narodov, ki naj bi vzela v pretres vprašanje svetovnega razoroženja.

Glavni govornik zborovanja je bil senator Borah, ki je priporočal sporazumno omejitev oboroževanja med Anglijo, Japonsko in Združenimi državami, ter je nazivljal vse one, ki so odgovorni za obsežne oboroževalne načrte, podpiratelje boljševizma in gojilce nemirnosti in revščine.

"Povedati vam hočem," je dejal Borah, "da vezi, ki vežejo narode k svojim vladam vespovsod odnehujejo vsled velikega oboroževalnega bremena. Naši zastopniki v Versaillesu so bili obvezani, da delujejo za omejitev oboroževanja. Toda sešli so se v palači Burbonov, govorili o boljšem svetu, ko je bilo govorjenja konec, so šli domov, da nalože na hrbet narodov bremena, o kakršnih bi ne bil sanjal niti Cezar."

Obenem z zborovanjem v Washingtonu so se vršila tudi zborovanja v petnajstih drugih državah, na katerih se je istotako govorilo za omejitev oboroževalnih programov.

Mrs. Florence Kelly je na zborovanju v New Yorku dejala, da ta zborovanja značilno vstajenje ženstva od prvi Viliki noči, odkar so prišle k moči. Sedaj je čas, da se prične z razoroževanjem," je dejala, "in sicer tukaj pri nas."

JE UBILA MOŽA S SEKIRO.

Chicago, 27. marca. — Mrs. Dora Waltermann, je danes s pomočjo svojega 17-letnega sina Louis Waltermanna, ubila s sekiro svojega moža Jakoba. Umor je vrhunec sedemnajstletnega pretekanja in pretepanja, ki se je izza uvedbe prohibicije povečalo, ko je Waltermann začel sam kuhati žganje. Policija je našla na domu popolno opremo za kuho žganja. Mrs. Waltermann pravi, da je mož prišel domov pijan, da jo je pretepal, in pa ji je grozil s smrtjo.

POLICISTI ODPUŠČENI RADI STRAHOPETNOSTI.

Chicago, 26. marca. — Danes je bilo odpuščenih od detektivske službe pet detektivov, ker so se skrili za telefonske drogeve, mesto da bi šli na pomoč njih umirajočemu tovarišu Patrick O'Neill, ki je bil v sredo zvečer, ko je skušal aretirati nekega notoričnega roparja, smrtno zastrejen. Glasom prič, je O'Neill ležal brez pomoči več kot petnajst minut, in strahopetni detektivji sploh niso poskusili dobiti v roke morilca.

TOVARNA V CANONSBURGU SE ODPRE.

Canonsburg, Pa., 26. marca. — Tukajšnja tovarna Standard Tin Plate Works je objavila naznailo, glasom katerega bo z 11. aprilom pričela zopet z delom. Tovarna je bila zaprta od 5. marca. Ko se tovarne zopet odpre, bo pričelo takoj delati vseh 2400 delavcev.

Danes se vrši seja direktorja S. N. Doma. Pričetek točno ob 8. uri zvečer. Direktorji so prošeni, da se vdeležijo te seje, ki je jako važna. Tajnik.

Grki uspešni v Mali Aziji.

Carigrad, 26. marca. — Glasom semkaj došlih poročil, Grki v svoji ofenzivi proti Turkom v Mali Aziji jako uspešno napredujejo. Poročila pravijo, da so se pričeli bližati mestu Eski-Ser, ki je križišče železnice, ki vodi v Bagdad in one, ki prihaja iz Angore.

Turki se počasi umikajo v gorske trdnjave, kjer se bodo najbrže zadnji postavili v bran.

Grki napredujejo počasi; vsa armada se pomika kot celota na fronti, ki se sedaj razteguje od Adabazar, 24 milj jugovzhodno od Esmid Ismida, pa do Bijelika, 50 milj vzhodno od Gruse. Glasom semkaj došlih poročil, je dospel v Eski-Ser turški nacionalistični vodja, Mustafa Kemal pašas.

Turško-boljševiška pogodba.

London, 26. marca. — Brzojavka Exchange Telegraph agencije pravi, da ko se Turki umaknili iz Batuma, je bilo to napravljeno v soglasju s pogodbo, da bodo za povračilo boljševiški pomagali Turkom v bojih proti Grkom.

ŽGANJE NAJDENO V KLAVIRJU.

New York, 26. marca. — Neka mačka je danes dovedla do pronajdbe, da se je v klavirju, ki se je nahajal v kabini na parniku Trinidad, nahajalo žganje. Neke prohibicijski inšpektor je stopil na rep mački, ta pa je skočila s krova v kabino. Pri tem pa je v kabini jako sumljivo zaženketalo. Nadaljna preiskava je prinesla na dan, da se je v klavirju, ki je odzgoraj odprto, nahajala obilna zaloga žganja.

FRANCOZI DELAJO NAČRTE.

Pariz, 26. marca. — Francoski kabinet je danes deloval na novih drastičnih načrtih, katerih naj bi se poslužilo, ako bi Nemčija do 1. maja ne izplačala 11.000.000 mark. Dosedaj se je splošno mislilo, da bi se v takem slučaju zasedlo nemška pristanišča, sedaj pa so pričeli prihajati namigi, da bi se prevzelo nad vsemi velikimi industrijskimi in finančnimi podjetji Kruppa in Stinnesa, ker se ju smatra za glavno oviro, da Nemčija ne mara izvesti odškodninskih pogojev.

TRJE UBITI V VIHARJU.

Worthington, Minn., 26. marca. — Zapadno in severozapadno od tukaj je danes divjal silen tornado, v katerem sta bila ubita Dave Anderson in njegov sin, in pa še ena oseba.

SOVJETSKA VLADA POŠLJE NOVEGA ZASTOPNIKA V AMERIKO.

Helsingfors, 26. marca. — Semkaj se poroča, da bo sovjetska vlada poslala v Združene države Maksima Litvinova, ki bo zavel mesto Ludvika Martensa, ki je bil pred kratkim deportiran iz Združenih držav.

KNOX BO DELOVAL ZA MIR.

Washington, 27. marca. — Kot se sporoča, bo senator Knox brez ozira na spor med zavezniki in Nemčijo z ozirom na odškodnino, takoj ob snidenju kongresa zopet vložil resolucijo za sklenitev miru z Nemčijo.

Velikanski požar v Tokio.

Tokio, 27. marca. — Sinoči je v Tokio, glavnem mestu Japonske izbruhnil požar, ki je največji, kar se jih pomni v teku enega stoletja, in ki je grozil, da upepelj celotno mesto. Požar je uničil 1000 hiš v Jotsuja okraju mesta, in škoda znaša približno na 25.000.000 jen (\$12.500.000).

Na tisoče ljudi je brez domovov in 133 oseb je dobilo poškodbe. Med zgorelimi poslopji so tri bolnišnice, ena banka, in več velikih trgovskih poslopij. Ponoč je pihal izredno močan veter, ki je gnal plamene proti sredini mesta ter povzročilo silno paniko med prebivalstvom. Ognjegascem so pomagali v boji proti ognju tudi vojaki, toda vsa prizadevanja so ostala zaman, dokler ni ponehal veter. Prizori, ki so se nudili na ulicah, kjer je divjal požar, so bili v srce pretresujoči. Možje so vlačili pohištvo, žene so nosile otroke, jokalo in vpilo je vse vprek.

Da se pomore pogorelcem, je vlada odredila, da se cesarski vrtilovi odpro za prebivalstvo. Parlament, ki je bil za časa izbruha ognja v zborovanju, je bil odgoden, ko se je izvedelo, kako resen da je požar.

100.000 ubitih v kitajskem potresu.

Pomona, Cal., 26. marca. — Semkaj je dospelo pismo nekega ameriškega misijonarja, Ralph C. Scoville-a, ki je nastanjen v mestu Tsinčov na Kitajskem, v katerem pravi, da je bilo v nedavnem potresu, ki je zadel severozapadno Kitajsko, ubitih okrog 100.000 oseb, in da je ozemlje, obsegajoče 400 kvadratnih milj, docela uničeno in število malih mest in vasi, ki so deloma ali popolnoma uničene, pa je brez števila.

Pismo pravi, da je bil potres ponekod tako silen, da so se splazili hribi. V enem takem slučaju so hribi zasuli eno celo dolino, pri čemur je našlo smrt na 10.000 oseb skupaj. Ob potresu so izbruhili tudi silni požari, ki so včasih trajali po več tednov.

VNUK FRANC JOŽFA POSTANE MENIH.

Berlin, 26. marca. — Princ Jurij, ki je vnuk umrlega avstrijskega cesarja Franca Jožefa, je imel v terek v Innsbrucku novo mašo, jutri pa vstopi v samostan benediktincev. Tekom vojne je bil princ Jurij major, ter je bil oženjen z nadvojvodinjo Izabelo, toda dvojica se je kmalu poroki razporočila.

Neki drugi habsburški princ, bivši nadvojvoda Leopold Ferdinand, ki je sedaj poznan pod imenom Leopold Woelfling, pa je postal gledališki igralec. S 1. aprilom bo pričel s prekoevropsko turo v kratki predstavi, v kateri bo vprižiral admirala nekdanje avstro-ogrske mornarice.

ŠTRAJK RUDARJEV NA ANGLEŠKEM.

London, 27. marca. — V četrtek bodo angleški premogorovi zopet izročeni v roke privatnim lastnikom, kar jako lahko prinese splošno stavko angleških rudarjev. Vsa dosedanja pogajanja o tej zadevi so ostala brezuspešna, in lastniki kot delavci so predložili vladi separata poročila.

Kaj se je sklepalo na dunajskem socijalističnem kongresu.

New York, N. Y. — Prva avtentična poročila o dunajski socijalistični konferenci, ki se je čisto nazivlje tudi četrto Internacionalno, so pričela prihajati potom pošte. Prinaša jih znani dunajski socijalistični list "Arbeiterzeitung". Iz teh poročil se jasneje vidijo nameni in cilji tega zborovanja in sile, ki so se ga vdeležile.

Kot se zatrjuje, je bila na kongresu zastopana ena tretjina organiziranih socijalističnih sil na svetu.

Kot izgleda, namen zborovanja nikakor ni bil, ustvariti trajno in separato novo internacionalno, ki naj bi vodila boj proti ostankom druge internacionale in pa proti tretji moskovski internacionali. Namen konference je bil, najti podlago za skupno podlago vse marxističnih socijalistov, tako da bi eventualno lahko zopet postavili skupno fronto proti kapitalističnim silam, ter obenem priznavale potrebo drugačne taktike v raznih deželah, kjer tako zahtevajo razmere.

Konferenca so se vdeležili tudi delegatje neodvisno socijalistične stranke v Nemčiji in neodvisne delavske stranke v Angliji, francoske socijalistične stranke, slovenske socijalno demokratične stranke, delavsko socijalistične stranke iz Hrvaškega, socijalno demokratične stranke iz Srbije, socijalno demokratične stranke iz Letске, socijalno demokratične stranke iz Avstrije, socijalno demokratične stranke iz Romunije, ruski manjševiki in levo krilo socijalnih revolucionarjev iz Rusije, socijalno demokratične stranke iz Švice in nemške socijalno demokratične stranke iz Čehoslovakije.

Med bolj poznanimi imeni iz raznih dežela so bili med navzočimi: Arthur Crispian, George Ledebour, Rud. Hilfering, Louise Zietz iz Nemčije; H. Hudson, E. A. Hinwell, R. C. Wallhead, iz Anglije; Jean Longuet, Paul Faure, Mistral, Renadel, iz Francije; Dr. Topalovič iz Srbije, dr. Friedrich Adler, Dr. W. Ellenbogen, A. Hurdler, Altheid Popp, Otto Bauer, Theresa Schlessinger, iz Avstrije; L. Martow iz Rusije; Paul Graber, Robert Grimm, Ernest Nobs, iz Švice; Karl Čermak in Grete Goldschmidt, iz Čehoslovakije.

Tudi centralni odbor finske socijalno demokratične stranke je poslal na kongres sporočilo, v katerem se obljubuje podporo.

Duh, ki je prevladoval na konferenci, je razviden iz govora, ki ga je imel ob otvoritvi dr. Friedrich Adler, ki se ga podaja tukaj v skrajšani obliki:

"Mednarodni kongres se je imel vršiti na Dunaju meseca avgusta 1914. Svetovna vojna je to onemogočila in uničila drugo internacionalno. Sedaj vidimo jasno, proletarci vseh dežela, da imamo samo enega sovražnika, namreč boržvazijo vseh dežela.

"Prva naloga našega zborovanja je, izjaviti jasno, da ta konferenca ni nikaka internacionalna v soglasju z idealom, ki nas navdihuje. Ako se nas neprestano spominja na obstoj druge in tretje internacionale, tedaj moramo povdarjati, da ni nobena izmed njih resnična internacionalna. Mi aktualno reprezentiramo eno tretjino svetovnega proletarijata. Naš skromni namen je, najti skupno podlago, s pomočjo katere bi se eventualno mogel zediniti ves proletarijat.

"Nazivljejo nas z zasmehovanjem za centrum. Jaz sem prepričan, da smo centrum v tem, da smo enako oddaljeni od navčne nepotrpežljivosti, ki misli, da je volja za revolucijo garancija za zmago socijalne revolucije, na drugi strani pa smo enako oddaljeni od skeptične nevere v zmago revolucije in od zanašanja na reformistične metode in taktiko. Tako smo oddaljeni na eni strani od moskovskih metod, na drugi pa od metod druge internacionale.

"Mi se zavedamo naših velikih odgovornosti. Mi smo bolje v stanu razumeti Ruse kot oni sami. Ako bi bili sledili njihovim napakam, bi bili delali v prid kontra-revolucije. Mi se ne maramo posluževati robataje kasarniškega jezika v nagovorih na zapeljivimi deli proletarijata. Mi si prizadevamo gledati reči v luči resnice, tako da zamoremo spoznati vzrok in učinek. Mi ne maramo pozabiti, da govorimo o ljudeh, katere smo še pred kratkim smatrali za tovariše v boju za skupno stvar. Mi si prizadevamo razumeti zgodovinske in ekonomske pogoje, ki so v različnih delih sveta različni.

"Naš namen naj bo, da najdemo sredstvo, ki bo omogočilo-ustvaritev prave internacionalne, za katero sedanji pogoji niso zrelili. Taka internacionalna more priti le kot rezultat potrpežljivega in iskrenega prizadevanja nas vseh."

Jean Longuet iz Francije pa je dejal:

"Mi vsi se spominjamo našega velikega Jean Jaures-a in njegovega neprestanega dela proti vojni. Potem pa je prišla ena velika katastrofa, ki je prinesla zmešnjavo in zmedo v naše lastne vrste. Jaz docela odobravam stališče sodruge Adlerja, da ne more biti nikake prave internacionalne, dokler obstaja več takih organizacij, ki ni vse lastijo to ime. V Moskvi se je ustvarilo naziranje, ki izključuje na milijone socijalistov, medtem ko pozivlja pod svoje okrilje elemente, ki niso socijalistični, anarhiste in nacionaliste, iz vzhodnih dežela, katerih boj je sicer pravičen, toda katerih cilji nimajo ničesar skupnega s socijalističnim bojem.

"V Londonu in Bruslju obstoja neka propadajoča organizacija, ki je izgubila svojo dušo na bojnem polju; izgubila je bistvo socijalizma.

"Mi za naš del smo pripravljene nadaljevati z delom v duhu, ki ga je preveval-Marxa, Engelsa, v duhu Jules Guesde-ja, Viktor Adlerja in Avgusta Bebelja, ustvariteljev druge internacionale. V tem duhu se znova podajemo na delo..."

Na večer dneva, ko se je otvoril kongres, so najbolj prominentni voditelji obdržavali shode po raznih delih Dunaja, ki so bili obiskani ob velikih in entuzijastičnih mas ljudstva.

Ko se je prihodnjega dne zborovanje nadaljevalo, je jako velik vtis napravila izjava angleškega delegata Shinwella, ki je dejal:

"Internationala se mora ustvariti iznova brez ozira na to, kako različni so pogoji v raznih deželah. Mesto da cepimo dlako v diskusijah o naših teorijah, si prizadevamo najti skupna tla. V sedanjem času kapitalistom ni treba iskati sredstev in potov za (Dalje na 4. strani.)

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation: 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.

United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00

Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00

POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastnie in izdala za

Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnništvo.

CLEVELAND, O. PONDELJEK (MONDAY) MARCH 28th 1921

104

NAŠI NAČRTI.

Pomlad je tisti letni čas, ko človek navadno dela načrte. To je jako hvalevredna navada, katero bi priporočali tudi naši clevelandski naselbini. In naša želja ni samo da bi napravili načrt, potem pa ga zopet položili na polico pozabljajenja, temveč da bi enkrat napravili eno izjemo, to se pravi, da bi svoj načrt oziroma načrte izpeljali.

Ko govorimo o načrtih, imamo seveda v mislih naš Slovenski narodni dom. To je naša največja in najnujnejša potreba, in dokler ne bo vresničena, tudi ne moremo govoriti o kakem pravem napredku v tem ali onem pogledu. Zeleli bi samo, da bi to veliko resnico spoznal vsak Slovenec in vsaka Slovenka clevelandške naselbine, kajti trdno smo prepričani, da s poznanjem je že pol dela dovršenega.

S tem ne mislimo reči, da ni nikogar, ki bi se ne zavedal, oziroma ki ne bi delal za vresničenje te naše najnujnejše potrebe. Precej jih je, ki z vso vnemo pridigujejo ta evangelij o potrebi moderne stavbe, ki naj bi služila našim kulturnim, političnim in družabnim potrebam, toda treba je, da se v to četo agitatorjev za S. N. Dom vpiše vsak prebivalec slovenske naselbine v Clevelandu, potem bo šele uspeh zagotovljen. Kadar potrebujemo samo navdušenosti, tedaj je morda dovolj, če se navdušuje za neko stvar samo par izbranih oseb. Toda zadeva kot je naš Narodni Dom potrebuje poleg navdušenja tudi nekaj bolj materialnega — denarja, in jako dosti denarja. Jako dosti denarja pa ne bo spravilo skupaj par navdušenih oseb, temveč treba nam je velike mase, ki more in hoče, da se naš načrt uresniči.

Človeka se pričinja lotevati strah, ko vidi, kako raste in se razvija med nami marsikaj, kar bo prineslo nam kot narodni celoti jako malo koristi, medtem ko naše najnujnejše delo spi. Ogrevamo se za ustanove, ki niso naše, akoravno se nahajajo med nami, dovoljujemo, da se narod odtuja, da išče dušev. hrane tam, kjer mu dobo dali strupa, in kar je še bolj žalostno je to, da pri tem gradimo gradove v oblake, in da se niti ne zavedamo našega resničnega položaja. Slovenci smo mojstri načrtov, namreč takih, ki so grajeni na pesku. Pa naj pride človek s konkretnim predlogom, pa se ga vstrašijo, ker vidijo, da potem bi ne bilo treba samo fantazirati o načrtih, temveč tudi delati.

Zadnje čase se sliši jako veliko o povzdigi našega kulturnega in izobraževalnega življenja. Delajo se sijajni načrti. To je povsem hvalevredno, ampak pozabiti ne smemo

pri tem najvažnejše reči, in to je: da dokler Slovenci v Clevelandu ne bomo imeli našega Narodnega Doma, toliko časa so vsi naši načrti, vse naše lepe ideje o kulturnem napredku samo načrti in bodo tudi ostali samo načrti, uresničenja teh načrtov pa ne bo.

V naši naselbini imamo mestno kopalnico, ki nudi marsikako udobnost za naselbino. To je jako koristna naprava in nič nimamo proti nji. Ampak pravilno ni, če se bi hotelo tako ustanovo smatrati kot primeren nadomestek za Narodni Dom. Kopalnica je mestna ustanova, zgrajena za udobnost in korist vseh prebivalcev 23. mestnega okraja brez ozira na narodnost. Mi Slovenci pa potrebujemo nekaj povsem našega, kjer bomo gospodarji samo mi in nihče drugi. Le v takih prostorih bo naša reč klila, se razvijala, cvetela in uspevala v korist in veselje nas in naših potomcev.

Iz stare domovine.

Trst — svobodna luka. Leta 1919, sta se srečali v Parizu deputacija iz Reke in deputacija iz Julijske Benečije. Obe sta imeli polno italijanskih zahtev za konferenco. Grossich iz Reke je razlagal Pitacco iz Trsta, da se je Reka zavzela za doseg svobodne luke.

Pitacco je bil zbog tega vznemirjen in je takoj šel k ministromu Orlandu in Barzilaju, kažoč težko nevarnost, ki bi zadela od take razrešitve tržaško pristanišče, ker bi nastala reska konkurenca, ki bi bila skoro nepremagljiva.

Oba ta ministra in še Sonnino govornik so zgotovili Pitacco, da naj bo Trst kar lepo miren, kajti ako se kaj dovoli Reki, se bo to dovolilo tudi Trstu. Tržaška trgovska zbornica se je pričela na to pečati z vprašanjem svobodne luke v vseh ozirih. Potem so se vršili še opetovano razgovori v Rimu in sedaj je končno pričakovati proglavitve svobodne luke. Vse govori in razpravljajo o novem položaju, ki bi ga vstvarila svobodna luka, slišijo se odločni glasovi proti svobodni luki, pa zopet odločni za svobodno luko. Listi pravijo, da trgovski dotok in živahna transitna in posredovalna trgovina bi ne bili v izgubo naroda, marveč bi se Trst s svobodno luko, ki bi bila močno sredstvo za asimilacijo in ekspanzivno stremeljenje, še le prav stopil z Italijo in bi bil njen direktni in uvaževani interpret v svetu. Za Jugoslovence bo izredne važnosti, ako se res proglasi Trst za svobodno luko.

"Marijin Dom" v Kočevju. Pišejo nam: "Marijin dom", to je deklisčno vzgajališče z osemrazrednico in meščansko ter trgovsko šolo sester Pavlank v Kočevju, se noče baje razglašati in v posloplju nastaniti žensko pobolj-

ševalnice. Nimamo nič proti temu, da se ukine samostanska šola, toda le proti enakovrednemu nadomestku, odločno pa protestiramo proti temu, da bi se v slovenski četrti mesta Kočevje s krasno razvojno prihodnostjo razvoj ustanovil s tem, da se nastani med nas, v očigled naših hiš in otrok, propadle ženske, ki po svojih znanih manirah spadajo na kakšno graščino sredi gozda. Slovenski posestniki rajši prodamo svoje hiše in se izselimo iz Kočevja kot pa da bi imeli take sosedje! Ali poverjenosti za socialno skrb res nima človeka z zdravimi možgani in normalno razvitim moralnim čutom? In kdo je tisti ženi, ki vedno jaše Kočevje s svojimi bolnimi socialnimi idejami? Mi bi ga radi poznali. Več slovenskih posestnikov.

Našim naročnikom!

Uprava tega lista je pred kratkim pismenim potom opozorila vse zaostale naše naročnike, da poravnajo svoj dolg, sicer smo jim primorani list ustaviti. Veliko se jih je zavedalo kaj je njih dolžnost, ter nam poslali naročnino, veliko jih je pa tudi, kateri se niso zmenili za opomin, in želijo, da se jim še nadalje pošilja list zastoj. To se pravi, direktno izkoriščati naše podjetje, katero močno trpi v teh slabih časih, drago mora plačevati papir in vse tiskarske potrebščine, toraj je absolutno nemogoče, pošiljati list zastoj.

Tem potom naznanjamo vsem onim, kateri so bili obveščeni za poravnavo naročnine, a niso plačali, da se jim ustavi list, ako ne storijo svoje dolžnosti. Izjema bodo le oni, kateri so brez dela in nimajo sredstev za poravnavo, obvestijo pa naj upravo, da bodo poravnali kasneje.

BOJ ZA VERSKO SVOBODO V USTAVOTVORNEM ODBORU.

Beograd, 22. feb. — Današnje 16. sejo ustavnega odbora otvoril predsednik dr. Ninčić ob 9:30. Ker se razprava o členu 12 odloži za kasneje, preide odsek na razpravo členu 13., ki se bavi z verami.

Posl. Mihajlo Avramović (zemljoradnik) predlaga, naj se za ta člen sprejme stilizacija zemljoradniškega kluba, ker vladni načrt ne predvideva vseh slučajev, kakor bi to moralo biti.

Posl. Sima Marković (komunist) pravi, da bi po njegovem mnenju moral član 13. ugotoviti, da je vera zasebna zadeva in da se zaradi tega mora ločiti cerkev od države. To ni samo postulat demokratskih načel, nego to je tudi potrebno zaradi naših verskih razmer. Pri nas zahtevajo kar tri cerkve, da morajo biti državne. Na ta način bi prišlo do sporov ne samo med njimi, marveč tudi med vsako od njih in državo. Govornik se spominja dr. Kreka, ki je ravno plediral za ločitev cerkve od države. Verske organizacije morajo imeti popolno svobodo na znotraj in pri reševanju svojih verskih vprašanj. Zaradi tega predlaga, naj se svoboda vere in vesti prizna za zasebno zadevo in da zaradi tega nihče ne more biti prisiljen, da proti svoji volji sodeluje pri verskih činih in obredih.

Posl. Jovan Djonović (republikanec) se bavi z dotičnim odstavkom členu 13. ter pravi, da se mora priznati vsaka vera, ki je v katerikoli delu države zakonito priznana. Država mora vsakomur dovoliti, da veruje kakor hoče in kar hoče, ker je vera zasebna stvar. Država se sme zanimati za vere samo v tem pogledu, da verski obredi ne bi nasprotovali redu in javni morali. Govornik se nato bavi z ločitvijo cerkve od države. Ako se to ne bi moglo izvesti iz političnih razlogov, potem naj se vsaj odredi, da so odnošaji med cerkvijo in državo določeni s posebnim zakonom.

Posl. Nedeljko Divac (socialni demokrat) predlaga, naj se ta člen redigira z mislijo programa socialno-demokratske stranke. Vera je zasebna zadeva vsakega državljanja; zato se morajo verske družbe smatrati tudi za zasebne. Ta udrženja nikakor ne smejo vplivati na politične pravice državljanov. Danes se vera vsiljuje otroku in cerkveni obredi so neke vrste nasilja. Pomisliti je treba, da vere cepijo narod. Ako pa bi bila vera pod nadzor-

stvom vlade, potem bi bilo to drugače. Ako se veroizpovedi prepuštuje s sebi, potem bi se država osvobodila očitkov, ki bi ji drugače utegnili nastati.

Nato povzame besedo posl. Juraj Demetrovič (demokrat) in predlaga novo stilizacijo tega člena, po kateri bi se svoboda vere in vesti hkrati zajamčila. Nihče ni dolžan, da svoje versko prepričanje javno izpoveduje in da sodeluje pri verskih činih. Vsa priznana veroizpovedanja so ravnopravna. Ustanavljanje verskih družb mora biti dovoljeno, toda v mejah zakona in pravice združevanja.

Vsem veroizpovedanjem se morajo priznati one pravice, ki jih uživajo priznane vere. Govornik je za načelo tolerance, ki bi se morala nanašati na vse vere, zakaj pri nas je mnogo vere in druga ne sme motiti druge.

Posl. Janko Šimrak (jugoslov. klub) veli, da vera ni stvar srca, ker je drugače nihče ne bi sprejel. Človeštvo je po svojem umu prišlo do tega, da je sprejel vero. Ako tega ne bi bilo, potem bi bila vera temeljni pogrešek. Jugoslovanski klub stoji na stališču, kolikor mogoče obširne svobode vere in vesti. Govornik zahteva avtonomijo pravoslavne, katoliške in muslimanske cerkvene organizacije, ki so najmočnejše v naši državi. S temi avtonomijami pa ne pride do tega, kar se je godilo v stari Avstriji, namreč da bodo škofje eksponenti vlade in da se premeščajo na druga mesta, ako vladi ne bi bili po volji. Govornik zahteva, da se izpostavi besede "javni red in morala", kakor jih predlaga posl. Demetrovič, ker to ni potrebno; zakaj to priznava že svoboda vere in vesti. Razen tega pa bi se te besede mogle tudi krivično tolmačiti. Ako bi pripadniki ene vere hoteli prirediti kako procesijo, potem bi se to moglo prepričati, ako bi se temu upirali državljani, ki v dotičnem kraju tvorijo večino. Kar se tiče določb členu 13. pravi govornik, da bi bilo najbolje približati se določbam stare srbske ustave, ki so tudi v praksi bile dobre in upravičene.

Posl. Živko Jovanović (komunist) misli, da je treba v ustavo uvrstiti nedvomno dve načeli, namreč svoboda vesti državljanov in ločitev cerkve od države. Treba je, da se vsakomur pusti svoboda, da svoje verske dolžnosti izpolnjuje po svoji uvidevnosti.

Posl. dr. Halilbeg Hrasnica (muslimanski klub) predlaga določek, ki bi značil nek avtonomijo v verski upravi in upravi

posestev, ki služijo verskim svrbam. Z borbo je bila dosežena v Bosni prosvetna avtonomija, ki jo vsebuje v glavnem statut. sankcioniran od vlade, statut, ki ima obliko zakona; na temelju tega se vsi cerkveni fondi upravljajo popolnoma samostalno. Država je pridržana intervencija samo v nekaterih vprašanih, in stvarih imovinskih narave. Vakufu upravljajo moarifski saborji, ki imajo nadzor nad verskimi osnovnimi šolami, kjer se poučuje samo veronauk. Muslimani smatrajo, da nihče ne more odvzeti teh avtonomij, katere so zanje vrlo važne. Ker v Bosni obstaja posebni proračun, h kateremu pripeljujejo muslimani in pravoslavni za svoje verske in prosvetne potrebe, je treba, da država uporablja denar za ti svrhi v razmerju po številu prebivalstva. Kar se tiče obveščanja z verskimi poglavarji, ki prebivajo zunaj naše kraljevine, zahtevajo muslimani, da se ohrani zveza s kalifatom, ker so zahtevajo vsi muslimanski predpisi in odredbe, uveljavljene z odobrenjem kalifata. Treba je, da se to v ustavi zagaranira, kakor eventualno drugi zakoni.

Stališče socialnih demokratov glede verske svobode je jasno izraženo v principu: Vera je privatna stvar. Iz tega principa logično sledi zahteva po ločitvi cerkve od države. Nikakor pa ne sledi iz tega principa zahteva po kakšnem zatiranju ver. Kdor hoče verjeti na stvari, ki so človeškemu umu nedostopne, da jih ne moremo razumeti, naj verjame. Zakaj pa ne?

Če hočejo imeti verniki ene ali druge vrste svoja poslopja, kjer opravljajo svoje obrede, naj jih imajo. Seveda plačati jih morajo in pe zidana morajo biti ta poslopja tako, da se nikomur kak stolp na glavo ne prevrne! Ali pa če hočejo imeti ljudje svoje pače, škofje, imame in arhiman-drite — zakaj pa ne? Ampak plačati jih morajo! Tako gre v Ameriki in gre prav dobro. Zakaj pri nas ne bi šlo?

Ce se socialni demokrat je bore tu in tam proti kleru ene ali druge vere, delajo to seveda lahko na svojo privatno odgovornost.

Kot stranka pa socialna demokracija nima naloge boriti se proti veram kot takim, ampak samo proti takim reprezentantom ver, ki s pomočjo in pod okriljem vere branijo kapitalizem. Za socialno demokracijo kot stranko je merodajen le princip: Vera je privatna stvar!

ANATOLE FRANCE:
**KUHINJA PRI KRALJICI
GOSJI NOZICI.**
Poslovenil OTON ZUPANČIČ

Ali s tem bi jim prisojali preveč razumnosti, ali, kar je še huje, nerazumnosti, zakaj absurdno je rečevati svoje življenje na stroške tistega, kar mu je dajalo zmisel in ceno. Trdili so tudi še, da jih drži v pokorščini strah, in to je res: ječa, večala in kolo so izvrstna zagotovila za udanost v zakone. Toda gotovo je, da so predsedniki v zvezi z zakonom, in ni prav razvidno, kako bi se bila mogla sila tako splošno utrditi. Zakone označujejo kot potrebna medsebojna razmerja; toda pravkar smo videli, da so ta razmerja v nasprotju z naravo, nikar da bi bila njene potrebnosti. In zato, gospoda moja, ne bom iskal izviru in začetka zakonom v človeku, temveč izven človeka, in mislim bom, da izhajajo, kot so ljudem tuji, od Boga, ki je ustvaril s svojimi skrivnostnimi rokami ne samo zemljo in vodo, rastlino in žival, ampak tudi narode in družbe. Mislim bom, da izhajajo zakoni naravnost od njega, iz njegovega prvega dekaloga in da so nečloveški, zato ker so božji. Seveda motrim tukaj zakonike v njih prvotnosti in bistvenosti, ne da bi se hotel spuščati v njih smešno raznolikost in njih klaverno zamotanost. Podrobnosti običajev in pisane in sporočene zapovedi so človeški del, in ta del lahko preziramo. Toda ne bojmo se, priznati: Država je božja naredba. Iz tega izhaja, da mora biti vsaka vlada teokratska. Duhovnik, slovit po svoji so-vdeležbi pri izjavi iz šestnajstodvainosemdesetega leta, gospod Bossuet, ni imel prav nič napake, ko je hotel začrtati pravila politiki po maksimih svetega pisma, in ako je pri tem klaverno zavozil, moramo zato okriviti samo slabost njegovega duha, ki se je plitko držal vzgledov iz sodnikov in iz kraljev, ter ni videl, da se

Bog, kadar dela na tem svetu, prilagaja času in kraju in da zna razlikovati med Francozi in Izraelci. Država, ki bo zopet ustanovljena pod svojim pravim in edino zakonitim oblastvom, ne bo država Jozetova, Savlova, in Davidova, marveč bo evangelijsko mesto, mesto ubožca, v katerem ne bo več farizej poniževal rokodelca in nečistnice. O, gospoda, kako bi se dala posneti iz svetega pisma vse lepša in vse sveteljša politika od tiste, katero je iz njega mukoma izpulil ta hrapavi in jalovi gospod Bossuet! Kakšno mesto, mnogo harmoničnejše od tistega, ki ga je dvignil Orfej z akordi svoje lire iz tal, se bo zgradilo na maksimih Jezusa Kristusa tisti dan, ko se izkažejo njegovi duhovniki, ne več prodani cesarju in kraljem, za resnične kneze svojega naroda.

Med tem ko smo stali okrog mojega dobrega učitelja in ga poslušali, kako je izvajal ta razmotrivanja, nas je ponevedoma obkolila truma beračev, ki so šepaje, šklepetaje in pence se pregibali svoje štulaste ude, otricali svoje goljše, razkazovali rane, iz katerih se je cedila smrdljiva sokrovica, in nas obsipali z nadležnim blagovanjem. Pohlepno so planili po drobižu, katerega jim je nekoliko vrgel gospod d'Anquetil, in so se vsi skupaj zavalili v prah.

"Hudo je gledati te nesrečneže," je vzdihnila Jahela.

"To sočutje," je rekel gospod Coignard, "vam pristanke kakor nakit, gospodična; ti vzdihni dičijo vaše prsi, ker jih navdajajo z dihom, katerega bi hotel vsakteri od nas piti iz vaših ustnic. Ali dovolite, naj vam povem, da razburja ta rahločutnost — ki ni nič manj ginljiva, čeprav je sebična — vaša čustva zavoljo primerjanja teh nevoljnikov z vami samimi, in vsled instinktivne misli, da se vaše mlado telo takorekoč dotika tega grdo ognjenega in razmrvarjenega mesa, kakor je tudi res, da je dejansko z njim zvezano in spojeno kot ud Našega Gospoda Jezusa Kristusa. Iz tega sledi, kadarkoli motrite razkroj na mesu teh nesrečnikov, da ga morate videti istočasno v predpodobi na svojem lastnem životu. In ti bedniki so se vzdignili proti vam kakor proroki,

naznanjajoči, da je delež Adamove rodovine na tem svetu boležen in smrt. Zato se vzdihnil, gospodična.

Pravzaprav pa nimamo kar nobenega vzroka misliti, da so ti berači, razjedeni od gnova in črvov, nesrečnejši od kraljev in kraljic. Celo tega ne smemo reči, da so ubožnejši: zakaj po vsej priliki se zdi tej-le goljasti ženski beliči, ki ga je pograla v prahu, in ki se slini od veselja, ko si ga prišika na srce, dragocenejši nego-li je metresi kolonjskega ali solnograjskega škofa biseren di-jadem. Če bi svoje duševne in resnične koristi prav razumeli, bi morali zavidati življenje tej-le pokveki brez nog, ki leze k vam po rokah, daleko bolj nego franco-skemu kralju ali samemu cesarju njegovo. Pred Bogom njima enak, ima nemara srčni mir, ki ga ona dva nimata, in neprecenljive zaklade nedolžnosti. A stisnite svoja krila, gospodična, da vam ne zanese podnje črve, ki vidim, da je ž njimi pokrit."

Tako je govoril moj dobri učitelj in mi se ga nis-mo naveličali poslušati.

Nekako tri milje od Montbarda se je utrgala enu-mu konja potegalica, in ker postiljioni niso imeli konopca, da bi jo popravili, in smo bili na tistem mestu daleč od vsakega človeškega bivališča, smo obtičali. Moj do-bri učitelj in gospod d' Anquetil sta ubijala dolgčas tega prišiljenega odnora kvartaje s tisto prepirljivo simpatijo, ki je prišla pri njuju že v navado.

Dočim se je mladi gospod čudil, da njegov nasprot-nik kralja večkrat obrne, nego bi šlo po verjetnostnem računu, me je potegnila Jahela precej razburjena in stran in me vprašala, ali nisem zapazil voza, ki se je ustavil za nami na nekem cestnem ovinku. Ko sem se ozrl proti točki, ki mi jo je kazala, sem resnično zapazil nekako gotoko kalešo smešne in bizarne oblike.

"Ta voz," je pristavila Jahela, "se je ustavil takrat kot mi. Torej nam je sledil. Rada bi razločila obzre, ki potujejo v tej barki. Strah me je je. Ali ni pokrita z ozko in visoko plahto? Podobna je kočiji, v kateri me je odpeljal moj stric še čisto majhno v Pariz, ko je bil umoril Portugalca. Ostala je, vsaj tako se mi zdi, v eni

kolnici Astaracove grašnice. Ta me spominja popolnoma one, in to je strašen spomin, zakaj v nji vidim svojo ga strica, penečega se od jeze. Niti misliti si ne morem te, Jakob, do kolike mere gre njegova srditost. Jaz sam sem poizkusila njegovo togoto na da nsojega od-hoda. Zaprl me je v mojo sobo, bruhajoč zoper gospo-da abbeja Coignarda strašne psovke. Zdrzne me, če pomislim, kakšen je moral biti, ko je našel mojo sobo prazno in moje rjuhe še privezane na okno, skozi katero sem ušla, da sem se potem z vami sešla in z vami po-begnila."

"Jahela, reči hočete z gospodom Anquetilom."

"Kako ste občutljivi! Ali nisimo odpovali vsi skupaj? Toda ta kaleša me vznemirja, tako je podobna kočiji mojega strica."

"Bodite prepričani, Jahela, da je to voz kaknega dobrodušnega Burgundca, ki hodi po svojih poslih in mu nas še mar ni."

"Prav nič ne veste," je rekla Jahela. "Jaz se bojim."

"Pa se vendar ne morete bati, gospodična, da bo vaš stric, mator, kakor je, letal po cestah in vas lovil. Saj se bavi samo s kabalo in s hebrejskimi sanjarjami."

"Vi ga ne poznate," mi je odgovorila in je zavzdihnila. "Bavi se samo z menoj. Takisto me ljubi, kakor sovaži drugi svet. Ljubi me na način . . ."

"Na način?"

"Na vse načine . . . Kratkotomalo: ljubi me."

"Jahela, zgražam se, ko vas poslušam. Pravični Bog! Ta Mozajih da vas ljubi brez one nesamopridno-sti, ki je starcu tako dična in stricu tako pristojna! Po-vejte vse, Jahela!"

"Ah, saj ste povedali vi sami vse bolje nego jaz. Jakop!"

"O tega sem ves osupel. V njegovih letih — ali je mogoče?"

"Priatelj moj, vi imate belo polt in dušo temu pri-merno. Vsemu se čudite. Ta preproščina je vaš čar. (Dalje prih.)

Clevelandske novice.

Igranje za denar se navzlic vsemu preganjanju policije se vedno vrši po vseh delih mesta. Ravno zadnjo soboto je policija prepregla svoje mreže okrog nekega hotela na vzhodni 43. cesti, ter zajela 32 igralcev, izmed katerih jih je šest obdoženih igranja; petindvajset pa obiskovanja gamblerskih prostorov. Policija je urdla skozi oba uhoda, sprednjega in zadnjega, tako da ni mogel nihče niti uiti na prosto, in našla igralce zbrane v neki sobi v prvem nadstropju.

Zvezni prohibicijski agentje so zadnjo soboto udrili v stanovanje Petra Galenbrowskija, 4019 E. 29. St., kjer so odkrili kotel za kuhanje žganja, ki je držal kakih 25 galonov. Galenbrowski je s kuho ravnokar pričel in da dobi kaj dokazov, so agentje čakali cele dve uri da se je nateklo dva kvarta tekočine. Galenbrowski je bil spuščen na prosto pod \$1000 varščine.

Tukajšnje pekarske družbe so znižale cene kruhu za 2 centa pri vsakem hlebu. Od danes naprej bodo te velike družbe prodajale kruh za debelo po 7 centov hleb, ki tehtajo en funt in po 9c one, ki tehtajo po en funt in pol. Dosedaj so se prodajali veliki in majhni hlebi na drobno po 10 in 13 centov. Konzumentom se bo do cene sorazmerno znižale. Da je prišlo do znižanja, je vzrok neprestano tekmovanje med velikimi pekarskimi podjetji.

Dobropoznani rojak Frank Jelaršič je prevzel grocerijsko trgovino od poznanega Frank Kožela na 14502 Saranac Rd. Obenem bo tudi papiral sobe, in ga rojakom priporočamo.

Včerajšnje vreme se je obnašalo zelo pusto. Toda to ni prav nič oviralo mestnega svetnika Braschwitza, da ne bi izvedel svojega narejenega načrta. Še predno je prišel padati dež, je napravil paračo, ki je bila stanovanec na Bosworth Rd. v veliko zabavo na tako puščoben dan. V tej paradi pa se ni razkazovalo novih oblek in slamičkov, temveč bilo je vse kaj drugega. S parom konj in s trgačem se je odpravil na cesto ter jo pričel s pomočjo nekaterih sosedov pridno uravnjavati. Žedali časa so se ljudje pritoževali, kako slaba je cesta in zato si je Braschwitz najel par konj in strgač ter naprosil nekaj sosedov naj mu pridejo pomagat.

Kot poroča policija, so skušali štirje mladi fantje včeraj zgodaj zjutraj udrjeti v stanovanje Oswalda Hoch na 8101 Hough Ave. za časa, ko družine ni bilo doma. Sosedje so videli fantilne ne stikovati okrog hiše in so pozvali policijo. Ko pridejo štirje policaji, najdejo omenjene v resnici pred hišo. Izvedli so preiskavo in našli eno sprednjih oken Hochove hiše razbito in odprto. Ko se je po osumljenca na policijski postaji preiskalo, se je našlo, da imata dva od stekle obrezane roke. Vsi štirje so obtoženi tatvine.

Klub "Zavedne Slovenke" sklicuje sejo, ki se vrši v sredo zvečer točno ob pol osmi uri v S. N. Domu. Vsled zelo njihovih stvari bodite vse navzoče. Tajnica.

Sinoči je bila Mrs. Grace Malcusa, stara 23 let in stanujoča na 1325 Orange Ave. sama doma, ko nekdo potrka. Gre k vratom, kjer najde mladega moškega, ki ji je povedal, da išče sobo za sebe in za svojega tovariša. Ona mu je razložila, da več ne obdržava melobovanih sob in se je napotila po hodniku nazaj v stanovanje. Toda neznanec ni hotel oditi in je sledil Mrs. Malcusa do njenih sob. Kar naenkrat jo zgrabi in vrže vznak, takoj na to pa so vstopili še trije mladi moški ter prišli prvemu na pomoč. S kloroformom so jo skušali omamiti, toda divješi, kako je ženski obraz pobledele, so se prestrašili in pobegnili. Ona pa je bila še toliko pri zavesti, da je brzo skočila v omarico po

avtomatičen revolver ter ustrelila za njimi kar skozi vrata. Krogla je enega izmed njih zadela in čez kakih deset minut sta privedla dva moška ranjena v Huron Rd. bolnišnico. Takoj se je obvestilo policijo in vsi trije moški so bili aretirani. Detektivom povedali, da so pred dvema dnevo- ma izdelali načrt, kako bi prišli do denarja, o katerem so vedeli da ga ima Mrs. Malcusa skritega v svojem stanovanju, in da so sklenili izvesti napad, kadar ne bo njenega moža doma.

ITALIJA JE PODPISALA POGODBO S ČEHOSLOVAJKIJO.

Rim, 23. marca. — V sredo je bila podpisana med Italijo in Čehoslovakijsko trgovska pogodba, glasom katere bo Češka deležna kreditov za nakup surovin in hrane, in obenem bo dala Italija Češki razne pristaniške ugodnosti v Trstu.

"AMERIŠKA LEGIJA" NA DELU.

Washington, 24. marca. — Danes je bila poslana iz Georgije brzojavka od tamkajšnjega glavnega stanovanja "Ameriške legije", naslovljena na vrhovnega poveljnika Legije, W. F. Galbraitha, v kateri se silno protestira, ker je justični department dovolil, da se je Debs brez spremitva podal iz ječe v Washington. V protestu je rečeno dobesedno: "Debsova prominenca napravljaja njegov zločin tembolj hijenskim." Protest Legije nadalje pravi, da se pozivlja vrhovni urad Ameriške legije, da deluje proti pomilostitvi Debsa ali drugih političnih kaznjencev.

Nesrečni album.

(Dalje.) Nekega jutra, bilo je par dni pred Minkinim godom, je stopical Janko zelo nemirno po svojem uradu. God njegove zarochenke je bil pred durmi, a nikakor se ni mogel domisliti, s čim bi na ta dan razveselil svojo ljubljeno.

Ali bi ji kupil diamantne uhanje? Ali zlato brožo? Eh, pa to bi jo v primeri z visoko ceno zelo malo vzradostilo, kajti zlatnine ima že itak dovolj. Ali ji naj pošlje lično, parfumirano voščilno pisemce? No, to ji itak mora . . . Biti mora nekaj lepšega. Slednjič mu šine vendar nekaj izvrstnega v glavo. Domisli si, da ima Minka mnogo slik od svojih znancev in znank, pa nobene albuma. Bravo, kupi ji lep album in Minka bo gotovo zelo vesela tega darila.

Sveveda ga je pri tem takoj neprijetno dirnila zavest, da ima mesec že precej visoko številko, vsled česar bo težko utrpel tiste kronice. Pa na to ne sme dosti misliti, gre se za Minko in kar ji sedaj žrtvuje, mu pozneje desetoro povrne.

Še tisto popoldne je stopil v trgovino, da si izbere album, ki mora biti seveda zelo lep. Janko je pregledoval, tipal in izbiral ter se slednjič odločil za srednje velik album, ki je bil kaj lično vezan v leskeči, temnorjavi baršun. Trgovca je cenil izbrano blago na dvajset kron, a končno je popustil dve kroni. Pa tudi ta vsota se je zdelala Janku izredno visoka, toda vseh mu je bil tako zelo, da ga ne bi pustil za nobeno ceno. Nekako strahoma je omenil, da bo ga že kupil, čeravno je drag, ko bi se par dni počakalo na denar. Nato je trgovec zamahnil z roko čez: saj se poznamo in je hitro zavil Janko izbrani album.

Srečen, kakor bi nosil največji zaklad, je hitel Janko domov, prepričan, da se s tem darom Minki prav posebno prikupi. Zvečer je pisal Minki voščilce, sestavljeno iz najslajših besed, a drugi dan proti večeru je stisnil album pod pazduho in se napotil k Minki.

Minka je bila res vsa blažena, ko ji je Janko izročil tako krasno godovno darilo. Nato sta takoj

vložila v album vse Minkine slike, izmed katerih je seveda Jankova zavzela prvo mesto. Album je bil precej prostoren, a Minka je imela toliko slik, da je bil do malega ves poln; le za tri slike je ostalo še prostora.

"Glej, Janko, troje slik mi še manjka. Kje naj jih dobim? Album mora biti poln," je gostolela Minka.

"To bo pa za najine malčke," je dejal šaljivo Janko ter pogledil mladenko po gostih laseh.

"Eh, beži poredneži! Čemu bi vedno kvasil kaj takega," ga je pokregala Minka; a iz njenega glasu je bilo spoznati, da se prav nič ne huduje nanj.

Pozneje sta se Minkinemu godovanju pridružila še oče in mati in pri kapljici rujnega vinca so trčili na dobro srečo mladega para, ki naj bi se povezala s sladko vezjo svetega zakona v bodočem predpustu.

Ura v zvoniku vaške cerkve je naznanjala "trudne pozne ure že", ko se je Janko poln najsrečnejših čustev vračal domov. Pristna in močna kapljica trinega soka mu je razgrla kri in možgane ter mu povzročila živahno razpoloženje za različna razmišljanja.

Kako hvaležen je svoji usodi, da mu je naklonila Minko, katere ne bi zamenjal z nobeno mestno gospodično. Sicer pa — kaj pa imajo mestne gospodične hvalevrednega na sebi, kar bi ne imela Minka in to še v večji meri od njih. Imela bo svojih dvajset tisoč kron dote, in te svote ne premore vsaka mestna nevesta, ki dobi kvečemu za časa možitve od svojih starišev toliko, da si napravi poročno obleko in nekaj pohištva, to je vse.

Res da so meščanke, ki imajo veliko premoženje, a kaj pomagajo, ko so pri tem tako visoko in mehkužno vzgojene, da njihove zahteve požro vsako veliko svoto. Vsako leto troje klobukov po petdeset do sto kron, potem vsaj toliko obleke po najnovejši modi, to v sedanjih časih ni karisibodi. In potem mora priti v hišo kuharica, hišna in pozneje kajpada tudi pestunja. Ti pa ljubi mož, lepo plačuj in tiho bodi!

Hvala Bogu, Minka pač ne bo poznala teh groznih potrebščin. Res da je rada čedno opravljena, kar se tudi spodobi, a šemarila se nikoli ne bo, to on dobro ve. In če tudi ji pozneje kupi mesto robca klobuk, nič ne de, ona bo gotovo zahtevala le skromno pokrivalo.

Pa še nekaj je, kar je z ozirom na Minkino združitev velike važnosti. Časi so hudi. Vsaka najmanjša življenska potrebščina je silno draga, če se sploh dobi. In on kot srednje vrste uradnik to bridko okuša slednji dan. Minkini stariši imajo vsega v izobilju in on je prepričan, da bodo Žagarjevi z vsemi takimi dobrotami Minko še nadalje zalagali, in to je po njegov računanju še ena velika postranka dota.

O Janko je zadel terno, povzrnelo Z Minko, ki je poleg svojih najboljših lastnosti tudi dovolj izobražena, se mu polagajo v roke tolike ugodnosti, da bi ne dosegel enakih z nobeno mestno gospico.

V tem presrečnem razmišljanju je prispel Janko prej domov, kakor si je želel. Rad bi bil kar naprej hodil po temni noči, da bi se mogel še dalje muditi v svojih sladkih mislih ter se nemoteno veseliti srečne bodočnosti. Toda čas je bilo misliti na počitek, tam v daljavi se je začel petelinji glas . . . Minka se prve dni kar ni mogla naglehati krasnega godovnega darila. Ako je le utegnila, je že držala v rokah blesteči se album, dragoceni spomin na ljubljeno zarochenca. Le nekaj je po njenem mnenju kazilo popolnost albuma, namreč prazen prostor za izredno visoka, toda vseh mu je troje slik.

KAJ SE JE SKLEPALO NA DUNAJSKEM SOCIALIZISTIČNEM KONGRESU.

(Nadaljevanje s 1. strani) razdelitev delavskega razreda, kajti delavski razred dela to sam. Neodvisna delavska stranka v Angliji pravi: "Pustite Rusom, da sami rešijo svoje zadeve. Roke od Rusije!" "Na drugi strani pa zahtevamo isto za druge dežele. Mi se strinjamo v osnovnih principih, in si pridržujemo pravico, da sami sodimo, katera metoda je za nas najbolj prikladna."

sorodnike, ki bi ji morda še dolgovali kako sliko. Pa kakor nalašč se ni mogla spomniti na nobenega, ki bi ga vezala ta dolžnost.

Mislila je in preudarjala . . . Naenkrat pa se je morala poroditi v njeni glavi neka izredno srečna misel, kajti obraz ji je začel veselja, tlesnila je z rokami in je glasno zaklicala: "Izvrstno! To zabavo si pa moram privoščiti. O Janko moj, kmalu boš imel priliko prepričati se, da tvoja Minka, četudi rojena na kmetih, nima slame v glavi."

Teško je čakala večera. Ko sta se odpravila roditelja k počitku, je vzela Minka papir in črnilo, vsedla se k mizi in pisala: "Zenitna ponudba."

Mlada, izobražena in simpatična gospodična, s sto tisoč kronami premoženja, se želi v svrhu takojšnje ženitve seznaniti s kakim uradnikom ali trgovcem. Le resne ponudbe s sliko, katera se v neugodnem slučaju pod strogo diskretnostjo vrne, je vpsolati na naslov:

"Diamantna bodočnost!" Glavna pošta, poštno ležeco.

Nato je vzela še en listič posebej in pisala v mesto na upravo dnevnika, da naj priloženo ženitno ponudbo objavi čim prej. Mesto plačila je priložila precejšnjo številko znanak, na kar je vse vložila v kuverto, zalepila in napisala naslov.

"Ha, ha, Janko, kako se boš smejal z menoj vred! Glavo stavim, da se bo na ta način vjele ne le troje fantov, nego najmanj deset. In potem bova izmed vseh izbrala tri najlepše za album. E. ljubček moj, ne bo treba hraniti prostora za najine malčke, ne!"

Zadovoljna, kakor le maločkdaj, se je Minka tisti večer vlegla k počitku.

Drugi dan je imela opravke v mestu in pri tej priliki je vrgla pismo v predal na glavni pošti.

Nekaj dni pozneje je sedel Janko v kavarni, prebral časopise in se zdaj pa zdaj mračno ozrl skozi okno tja v pusti deževni dan. Danes je bil slabe volje. Dež in blato, to ni bilo po njegovem . . . Ljubil je solčne dneve in dolge izprehode, zato se je o grdem vremenu vedno kislilo držal, ker je moral tičati v zatohli sobici ali pa se dolgočasiti v kavarni.

Ze četrtič si je našgal cigareto, prebral in prelistal vse časopise, a deževati še vendar ni menjalo. Vnovič se je ozrl skozi okno, če morda prihaja kak znanec, s katerim bi vrgla karte. Pa kakor nalašč nobenega ni bilo od nikoder.

Zopet je vzel v roke dnevnik in ga začel listati. Vse mu je že znano, članki, notice, med insertati nima kaj iskati in — aha — tu je nekaj. Ena išče moža, glej, glej!

"Zenitna ponudba." Mlada, izobražena in simpatična gospodična s sto tisoč kronami itd.

"Ha, ha, pač škoda, da ima toliko premoženja, pa se na ta način trudi za svojo zakonsko polovico. On bi se nikoli ne ženil tem potom. Inserira se blago, na pa ljudje." Hvala Bogu, da že ima svojo Minko!

Zapalil si je novo cigareto in še dolgo gledal na ženitno ponudbo. (Dalje prih.)

Radost in veselje

se naseli po kočah v starem kraju, kadar prejmejo kako sporočilo od doma iz Amerike. Veselje pa je čim večje kadar prejmejo denarno pomoč od svojcev v Ameriki. AMERICAN UNION BANK pošilja denar v domovino najhitreje, najsigurneje in pošteno. Ako želite poslati denar v domovino BEZJOJAVNO, in tudi če samo EN DOLAR, pišite nam takoj za podrobnosti. NALOŽKI vam nosijo po 4% obresti in vaš denar je siguran. Na zahtevo vam takoj izplačamo denar BREZ da bi nas preje obvestili. Prodajalna šifkart. — Javno notarstvo. — Dobivamo potna dovoljenja. Za pojasnila pišite na

AMERICAN UNION BANK

John Nemeth, predsednik 10 East 22nd St. New York, N. Y.

POOSTRENA CENZURA V SLOVENIJI.

Včerajšnje "Jutro" javlja: Ljubljana, 19. feb. — Kakor smo izvedeli, je deželna vlada dala na vsa cenzurna mesta v Sloveniji ukaz, da naj se posveča pri cenzuri časopisja večja pozornost podivjanosti in sistematiki doslednosti, s katero se je zlasti zadnji čas država nedostojna gonja proti državi, oblastvenim odredbam, podnim plemenom našega naroda ter uradnim osebam. Kjer presega pisava časopisja meje dostojne kritike in je v nasprotju s obstoječimi zakoni, je vporabiti z vsoto strogostjo cenzurne predpise ter pisce tudi kazensko zasledovati. V slučaju trdovratnega in nepoboljšljivega pisanja, s katerim se načrtoma ubija avtoriteti oblasti ter s sistematično gonjo, z lažmi in s psovanjem izpodkopuje ugled države in njenih uradov, je posamezne časopise v smislu decembarskega ukaza ministrskega sveta začasno ustaviti.

Kakor čujemo, so dali neposredni povod za poostrijevanje cenzure razni klerikalni listi, ki sistematično, s članki, noticami, načinom poročevanja širijo med narodom mržnjo proti državi in dosledno spodkopujejo njeno avtoriteto. Na nje pada tudi glavna odgovornost za gotovo ne simpatične odredbe deželne vlade.

Mi niti najmanj ne dvomimo da je ta vest popolnoma resnična. Po naših domnevah je pa ni izreka ljubljanska vlada sama od sebe, ampak je brzkone prišel "migljaj" od drugod. Narédba ob vsebuje nič novega, ampak obsega samo ponovitev znanih določb še bolj znane decembarske "Obznanje". Mi smo že takrat, ko smo "Obznanje" prvič kritizirali, izrekli bojazen, da je centralna vlada uveljavila v "Obznanju" izražene represalije ne le proti komunistom, ampak tudi proti drugim strankam, ki vladi ne bodo po volji. Sedaj so na vrsti poleg komunistov, klerikalci, jutri pridejo na red Radičevci i. t. d.

Proti "poostrenju" cenzori mi ne bomo v listu nič protestirali, prvič ker bi bili brččas zopet pobeljen, drugič pa ker nič ne bi pomagalo. Za nas je bila cenzura dovolj ostra že do sedaj.

Pač pa si dovoljujemo skromen protest proti poostritvi cenzure samo za Slovenijo. To je neupravičen afont proti ljubljanskemu cenzorju, kateremu moramo dati izpričevalo, da je svojo službo proketo resno opravljala! Pa kaj hočemo? Nehvaležnost, nehvaležnost! . . .

V četrtak zvečer je skočilo iz tira in se razbilo sedemnajst železniških tovornih voz, ki so bili pripeti k nenavadno dolgi vrsti voz. Nezgodna se je pripetila kakih 90 milj jugozapadno od Clevelanda. kamor je bil vlak namenjen. Ponesrečen ni bil nihče.

MALI OGLASI

IZJAVA! Podpisani tem potom izjavljam, da nisem plačnik dolgov, katere napravi moja žena Frances Sinkovec, rojena Kraševce. VALENTIN ŠINKOVEC. (72)

POCENI SE PRODA SLADŠČIČARNA IN GROCERIJSKA TRGOVINA radi bolezn. Oglasite se na 5907 ST. CLAIR AVE. (73)

POHIŠTVO naprodaj; jako poceni, dobro ohranjeno. — Nadaljne informacije dobite v našem uraru.

ANCHOR LINE LADJA ITALIA

odplove 12. aprila proti Dubrovniku in Trstu. Cena kabinaam . . . \$200.00

Cene tretjemu razredu: Dubrovnik . . . \$125.00 Trst . . . \$115.00 Do Trsta preko Napelj in železnice . . . \$96.50 V vaši bližini je naš lokalni zastopnik. Pojdite k njemu.

Kam se bi podali

da bi fino poročno obleko zbrali? Pojdimo k BENO B. LEUSTIGU na ST. CLAIR AVE., številka 6424. Pri njemu se vedno dobijo najlepše obleke kakor tudi venci, šlajerji in vse drugo kar potrebujemo za Tebe, preljuba moja nevesta.

PRIPOROČILO.

Se priporočam Slovincem za obilen obisk, ker bom vedno skrbel, da boste dobili dobro blago po zmernih cenah.

TRGOVINA Z ŽELEZNIČNO IN VSO KUHINJSKO OPRAVO in z vsem drugim hišnim orodjem.

LOVRENC AUCIN 15406 Calcutta Ave.

Vas bolijo zobe?

Slabi zobje povzročijo glavobol, žledolčne neredne, bolečine o krog očeh in tudi revmatizem. Torej ako hočete biti pri dobrem zdravju, jih ne zanemarite. Prav lahko se jih popravi brez vsakih bolečin. Popravite jih sedaj in si pripravite čas in denar.

Točna in dobra postrežba. Vsakemu spopolnim delo v parih tednih. Govori se slovensko. Dr. E. S. SNYDER ZOBOZDRAVNIK vokal E. 64. St. in St. Clair Ave. Uradne ure od 9 do 12; od 1 do 5; zvečer od 6 do 8.

Cenj. naročnikom v Akronu, Barbertonu Ohio in okolici

naznanjamo, da jih v kratkem obišče naš potovalni zastopnik

g. Jernej Aleš

kateri je pooblaščen pobirati naročnino za naš list. Rojakom priporočamo, da se naročijo na dnevnik "ENAKOPRAVNOST", zagovornika delavskih interesov. UPRAVNIŠTVO.

Poleg vašega imena je zaznamovano, do kdaj imate plačan list. Kadar poteče naročnina obnovite jo takoj, da vam ne ustavimo lista.

KAMDEN KOFFEE

KAMDEN KAVA je najboljša kava, najboljše kvalitete: Prodaja se v kartonskih zavojih po en funt, po vseh najboljših grocerijah.

THE KAMDEN CO. PEČEMO IN POKAMO V CLEVELANDU, O.

PRODA SE Ford avtomobil za pet oseb. Je še skoro nov ter v najboljšem stanju. EMERICH KRIZMAN, 1162 E. 61 St. (72)

DR. J. V. ZUPNIK

ZOBOZDRAVNIK 6131 St. Clair Ave. Uhod iz 62. vzhodne ceste. Opravlja zobozdravniški delo v tej okolici že 7 let.

DELO!

Moški brez dela zasluži lahko več denarja ako prične prodajati najboljše imetje za najbolj zanesljiv družbo v Clevelandu. Delo je najlažje kar si ga morate misliti. K nam samo pripeljte vaše prijatelje in mi jim bomo prodali. Pri teden zaslužite lahko \$100 in kasneje ko se izveždate še mnogo več. Za pojasnila se obrnite na Mr. SPRINGER, poslovodja slovenskega oddelka, med 9 in 12. uro popoldne.

The S. H. Kleinman Realty Co.

Tretje nadstropje National City Bldg. Največja organizacija v Clevelandu za prodajanje imetja. Urad je odprt do 9. ure zvečer.

NAZNANILO!

Slov. Uniformirano Samostojno in Podporno društvo Baron Vega naznanja vsem rojakom v Collinwoodu in okolici, da je društvo sklenilo sprejemati rojake v društvo brez pristopnine v mesecih, Marcu, Aprilu in Juniju 1921 in se torej nudi rojakom lepa prilika za vstop. Društvo je na dobri finančni podlagi in plačuje \$150 usmrtnine in \$1.00 bolniške podpore na dan in to vse za \$1.00 mesečine. Vse nadaljnje informacije dajo radevolje uradniki društva: Peter Bukovnik, predsednik, 15714 Waterloo Rd. Frank Brljaj, podpredsednik, R. F. D. St. Clair Ave., Euclid, O. Ignacij Medved, tajnik, 15313 Holmes Ave. Alojz Gliha, zapisnikar, 15521 Saranac Rd. Ignac Zozar, 2 tajnik, 692 E. 167 Street. Frank Svetek, blagajnik, 15226 Saranac Rd. Mihael Anžlin, Mihael Koželj, Anton Kovac, pregledovalci knjig. Mihael Brljan, bol. nadzornik. Alojz Strukelj, zastavonoša.

NONE BETTER IN ALL THE WORLD

FAIRCHILD'S BEST FLOUR EXTRA FINE QUALITY PURE, CLEAN, FRESH EVERY DAY THE CLEVELAND GRAIN & MILLING CO.